

ת"פ 71675/07/18 - מדינת ישראל נגד מוחמד אבו גרבייה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 71675-07-18 מדינת ישראל נ' אבו
גרבייה (אחר/נוסף)

בפני כבוד השופט איתן כהן
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מוחמד אבו גרבייה

הנאשם

גזר-דין

כללי

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן ובמסגרת הסדר טיעון, בניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 25 וסעיף 274 (1), (2) לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"), ובעבירת התפרעות לפי סעיף 152 לחוק.

2. בהסדר הטיעון שנכרת בין הצדדים הוסכם שהנאשם יודה ויורשע בכתב אישום מתוקן, ובאשר לעונש נקבע שהצדדים יטענו באופן חופשי. בשל גילו של הנאשם התבקש שירות המבחן להגיש תסקיר מבחן בעניינו.

כתב אישום מתוקן בהסדר

3. על פי עובדות כתב האישום, ביום 27.07.2018 עם סיום תפילת יום השישי בהר הבית, בסמוך לשעה 13:45, אירעה בתחום הר הבית התפרעות שבה נטלו חלק מספר רב של אנשים. הנאשם השתתף בהתפרעות ובמהלכה זרק לעבר השוטרים בקבוק.

הנאשם הורשע על כך שמעשיו, ניסה לתקוף שוטר והתקיפה קשורה למילוי תפקידו כחוק, כשהוא מתכוון להכשיל את השוטר בתפקידו או למנוע או להפריע לו למלאו וכן היה מזוין בנשק קר. עוד הורשע הנאשם בכך שהשתתף בהתקלות אסורה שהתחילו לבצע בה את מטרותיה בהפרת השלום שיש בה כדי להטיל אימה על הציבור.

אשר לעובדות, אוסיף שבהסכמת הצדדים, הוצג לי סרטון שמתעד את העבירה והתרשמתי שטענתו של בא-כוח הנאשם שלפיה מדובר בבקבוק שתייה עשוי פלסטיק, נכונה. בסרטון אכן נראה בבקבוק הנחזה להיות בבקבוק

קטן של מים מינרליים עשוי פלסטיק שהיה כפי הנראה מלא במים, ואותו השליך הנאשם אל עבר השוטרים. המאשימה לא הסכימה לעובדה זו וטענה שלא ידוע ממה עשוי הבקבוק.

תסקיר שירות המבחן

4. תסקיר שירות המבחן הוגש ביום 12.12.2018. מטבע הדברים וכדי לשמור על צנעת הפרט של הנאשם אפרט את עיקרי הדברים בלבד. התסקיר סוקר את הרקע האישי והמשפחתי של הנאשם, כמו גם את הרקע לעבירה. על פי התסקיר, הנאשם בן 19, רווק שמתגורר עם משפחתו בירושלים. בעת כתיבת התסקיר שהה הנאשם במעצר בית מלא. הנאשם סיים 12 שנות לימוד, ועם סיום לימודיו למד מכונאות רכב במשך שנתיים. לאחר סיום לימודיו עבד בעבודות זמניות, ולדבריו סייע רבות בפרנסת המשפחה. טרם מעצרו עבד כשמונה חודשים בהתקנת זכוכיות והביע שביעות רצון מעבודתו. אשר לעברו הפלילי, נכתב שהנאשם נעדר עבר פלילי ולא עומדים לחובתו תיקים פתוחים נוספים. ביחס לאירוע, מסר הנאשם שלא ידע על ההתפרעות המתוכננת, ונקלע אליה כשיצא מחוץ למסגד ו"נבלע" לתוכה. לטענתו לא נהג באלימות. הנאשם תיאר בפני שירות המבחן תחושות קשות שלו ושל בני משפחתו סביב מעצרו, ופער גדול בין התנהלותו החיובית בשגרה ובין האירוע. שירות המבחן התקשה להעריך את המניעים שעמדו ברקע העבירה, ושיער שייתכן שהדבר קשור לגילו הצעיר של הנאשם, לתחושות בדידות וחוסר תקשורת עם קבוצת השווים, ולרצון בתחושת שייכות.

להערכת שירות המבחן, לנאשם יכולת לנהל אורח חיים תקין ומתפקד. בהתייחס להערכת גורמי הסיכון וגורמי הסיכוי להישנות התנהגות עוברת חוק בעתיד, התרשם שירות המבחן שלנאשם תפיסות פרו-חברתיות והעדר חשיפה ומעורבות בעבריינות, לצד רשת משפחתית תומכת שאינה מעודדת התנהגות עוברת חוק. מנגד, לנאשם דימוי עצמי נמוך, קשיי הסתגלות חברתית, וחיפוש אחר תחושת שייכות. שירות המבחן המליץ על הטלת מאסר בעבודות שירות לתקופה קצרה, כענישה מוחשית, עונש אשר לא יהווה עבורו גורם מדרדר ולא יפגע בהמשך ניהול חיי שגרה תקינים.

טיעוני הצדדים לעונש

5. באת-כוח המאשימה עתרה לגזור על הנאשם 10 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס. לתמיכה בעמדתה הפנתה לפסקי דין, שלדבריה דומים בנסיבותיהם למקרה שלפנינו (עפ"ג (י-ם) 3148-02-16 מדינת ישראל נגד ג'עבר ות"פ (י-ם) 59696-12-17 מדינת ישראל נגד אברהים). בשני המקרים הוטל עונש של 9 חודשי מאסר בפועל. בטיעוניה הדגישה שמדובר בפגיעה קשה בשלטון החוק ובשלמות הגוף של השוטרים, וכי המעשה מגלה תעוזה עבריינית וחוסר מורא מפני אוכפי החוק. עוד ציינה שהרקע לאירוע הוא אידיאולוגי ומדובר בעבירות שהן מכת עיר. כן טענה שעמדת המאשימה מאזנת בין נסיבות ביצוע העבירה והרצון להרתיע מתפרעים המהווים שיקולים לחומרה, ובין הודאת הנאשם והעדר עבר פלילי שנשקלו לקולה. בהתייחס להמלצת שירות המבחן, טענה שיש לדחותה בשל כלל השיקולים דלעיל.

6. ב"כ הנאשם עתר לגזור על הנאשם מאסר שחופף את תקופת מעצרו (45 יום) ומאסר על תנאי. לשיטתו,

מתחם העונש ההולם למקרה זה נע בין של"צ ועד למאסר בעבודות שירות. בטיעוניו הדגיש שמדובר בבגיר צעיר ונעדר עבר פלילי, שהודה מיד. ציין, שהנאשם היה נתון במעצר מיום שעבר את העבירה, דהיינו מיום 27.07.2018, ועד ליום 04.09.2018, וכי בהמשך שהה במעצר בית למשך מספר חודשים נוספים. נטען כי נסיבות האירוע קלות בהשוואה לנסיבות בפסקי הדין שהציגה המאשימה - שכן, האירוע התרחש ללא תכנון מוקדם, לא מדובר היה באירוע אלים, לא נפגעו שוטרים באירוע, לא היו רעולי פנים, לא נעשה שימוש באמצעים חמורים לפיזור מתפרעים, ולא יודו ברזלים ובלוקים.

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

7. כידוע, העיקרון המנחה בקביעת העונש הוא **עיקרון ההלימה**, דהיינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש שיטל עליו (להלן: "העיקרון המנחה").

בית המשפט מצווה לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה בהתאם לעיקרון המנחה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

8. במקרה דנא, **הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו** כתוצאה ממעשיו של הנאשם הם הגנה על שלום הציבור ובטחונו; שמירה על הסדר הציבורי; הגנה על שלמות גופם וחיייהם של השוטרים העוסקים באכיפת החוק, הגנה על שלטון החוק ושמירה על המקומות הקדושים שהרי האירוע התרחש בהר הבית.

9. לעניין **מידת הפגיעה בערך המוגן**, נראה כי האירוע ממוקם ברף חומרה בינוני. מחד גיסא, מדובר באירוע התפרעות חמור במקום רגיש נפיץ; ומאידך גיסא, ניסיון תקיפת השוטרים נעשה באמצעות בקבוק שנחזה להיות בקבוק קטן מפלסטיק, להבדיל מיידוי אבנים, ברזלים או בלוקים שעלולים היו לגרום לתוצאות קשות וחמורות.

בחנתי את **מדיניות הענישה הנוהגת** ומצאתי שקיימת מגמה מובהקת של החמרה בעבירות אלה בכלל, ועת עסקין בתחום בהר הבית בפרט. בעבירות אלה, נוהגים בתי המשפט להטיל **עונשי מאסר בפועל ממש** גם כשמדובר בנאשמים צעירים ונעדרים עבר פלילי.

בכלל פסקי דין אלה בחנתי את פסקי הדין הבאים:

עפ"ג (י-ם) 3148-02-16 **מדינת ישראל נגד רמזי געבה** (24.02.2016) - ביהמ"ש המחוזי קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש, והחמיר את עונשו של הנאשם משישה חודשי מאסר בפועל **לתשעה חודשי מאסר בפועל**, כשיתר רכיבי הענישה - מאסרים מותנים וקנס - נותרו על כנם. הנאשם הורשע בכך שהשתתף באירוע התפרעות מתוכנן שכלל חסימה של שער מסגד אל אקצה באמצעות חפצים שונים במטרה למנוע מהשוטרים לסווגרו וכדי לאפשר פגיעה בשוטרים מתוך תחום המסגד. כשניסו השוטרים לפנות את החסימה, תקפו המתפרעים את השוטרים בעוצמה לא מבוטלת ובלשון פסק הדין: "**זרקו המתפרעים לעבר הכוח - מתוך**

המסגד - אבנים, בלוקים ומוטות ברזל". במהלך ההתפרעות נפגע שוטר בפניו. הנאשם עצמו הורשע בכך **שיידה אבנים** לעבר השוטרים כשהוא רעול פנים.

בפסק הדין הודגש הצורך בהטלת ענישה מחמירה במקרים מסוג זה וכן הודגשה הרגישות הרבה במתחם הר הבית. ובלשון פסק הדין נאמר כך:

" [...] **על הצורך בהטלת ענישה מחמירה ומרתיעה בגין ביצוע עבירות של תקיפת שוטרים או ניסיון לתקיפת שוטרים, אגב השתתפות בהתפרעות רבתי, באזור ירושלים - בכלל, ובאזור מתחם הר הבית - בפרט עמדנו בשני פסקי דין שניתנו על ידנו בעבר [...]**".

ובהמשך נאמר:

"**להתפרעויות המוניות במתחם הר הבית [...] השלכות חמורות מעבר לסיכון הקונקרטי לשוטרים. להתפרעויות אלימות וקשות אלו אופי "נפיץ" ביותר, היות שהדבר עלול להביא ל"הבערת" המקום, תרתי משמע, ולגרום להשלכות הוות אסון, הן בזירה עצמה, והן במקומות אחרים - על רקע ייחודו של המקום וקדושתו.**"

עפ"ג 21523-08-15 **מדינת ישראל נגד עיסאם ענאני** (14.10.2015) - ביהמ"ש המחוזי החמיר את עונשו של הנאשם, שהואשם בעבירות התפרעות וניסיון תקיפת שוטר, מחמישה חודשי מאסר בפועל **לעשרה וחצי חודשי מאסר בפועל**, לצד מאסר על תנאי. הנאשם הורשע בכך שהשתתף הנאשם בהתפרעות באזור שער שכם בירושלים, **ויידה אבנים ובקבוקי זכוכית** אל עבר כוחות משמר הגבול.

עפ"ג 33871-01-15, 54348-01-15, **מדינת ישראל נגד עזאיה** (16.04.2015) - בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש, והחמיר את עונשו של הנאשם משלושה חודשי מאסר **לשבעה חודשי מאסר בפועל**.

הנאשם הורשע בתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות ובעבירת התפרעות בתחום הר הבית, בכך **שיידה אבנים** אל עבר שוטרים, שאחת מהן פגעה בשוטר.

עפ"ג (י-ם) 48515-02-14 **קאווס נגד מדינת ישראל** (22.06.2014) - ביהמ"ש המחוזי דחה את ערעור הנאשם על חומרת העונש, והותיר את עונשו של הנאשם, **ששה חודשי מאסר בפועל** לצד מאסר על תנאי, על כנו. באותו תיק הורשע הנאשם בכך שהשתתף בהתפרעות בהר הבית, **ויידה אבן** אל עבר כוחות הביטחון.

תפ (י-ם) 15211-03-12 **מדינת ישראל נגד חיג'אזי ואח'** (02.09.2013) - בית המשפט גזר על כל אחד מהנאשמים **שלושה חודשי מאסר ויום**, לצד מאסרים מותנים. הנאשמים הורשעו בכך שהשתתפו בהתפרעויות בתום תפילת יום שישי בהר הבית, **ויידו אבנים** אל עבר כוחות המשטרה. ביהמ"ש קבע שמתחם העונש ההולם למעשה העבירה, נע בין מאסר בעבודות שירות ובין כ- 12 חודשי מאסר בפועל. יוער כי הנאשמים לא היו מעוניינים לשאת מאסר בדרך של עבודות שירות.

בכל פסקי הדין דלעיל יידו הנאשמים והמתפרעים האחרים, אבנים, ברזלים, בקבוקי זכוכית וחפצים כבדים אל

עבר אנשי כוחות הביטחון, ובחלק מהמקרים אף נפגעו שוטרים. לא מצאתי פסק דין שעניינו ידוי בקבוק פלסטיק שאינו בקבוק תבערה במהלך התפרעות.

10. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, נתתי דעתי לנסיבות הבאות:

א. חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה; כאמור, מצפייה בסרטון

האירוע התרשמתי שמדובר בבקבוק מים מינרליים קטן מפלסטיק אשר כפי הנראה הכיל מים. נתון זה מפחית במעט את חומרת המעשה בהשוואה למקרים אחרים שבהם ידו אבנים או חפצים מסכני חיים. עוד אציין שעל פי עובדות כתב האישום המתוקן לא צוינו מאפייני ההתפרעות שבה השתתף הנאשם ועל כן יש להניח לטובת הנאשם שלא מדובר בהתפרעות קשה מסוג ההתפרעויות שתוארו בפסקי הדין שהוזכרו לעיל.

ב. הנזק שנגרם מביצוע העבירה, והנזק שהיה צפוי להיגרם

מביצוע העבירה; הלכה למעשה, לא הביאה זריקת הבקבוק לפגיעה פיזית בשוטרים ועל כן הואשם הנאשם רק בניסיון לתקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות ולא בעבירה המושלמת. ברם, לא אזקוף נתון זה לזכות הנאשם שכוונתו לפגוע בשוטרים - לא צלחה. ואולם, נראה כי גם אם היה הבקבוק פוגע במטרתו, פוטנציאל הנזק לא היה רב בהשוואה לאבן, בלוק או ברזל, שכן עוצמת הפגיעה של בקבוק פלסטיק, גם אם הכיל נוזל, נמוכה יותר.

עם זאת למקום שבו נעברו העבירות חשיבות מכרעת בהערכת פוטנציאל הנזק שכן על רקע קדושת הר הבית ייחודו וחשיבותו ובהיותו מקום "נפיץ", ההשלכות של "הבערתו" בהתפרעות אלימה, עלולות היו להוביל לתוצאות הרוג אסון, הן בהר הבית עצמו והן במקומות אחרים, ובכך לגרום לסיכון ממשי של בטחון הציבור. לדאבון הלב חזינו כולנו בתוצאות הרוג אסון אלה במהלך אירועי העבר.

ג. הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה; שירות המבחן

העריך שהמניעים לעבירה הם צורך של הנאשם בהשתייכות חברתית, ורצון לרצות ולהשתייך לקבוצות השווים. מדובר אפוא בחוסר בשלות שמנעה מהנאשם לשקול את מעשיו ואת השלכותיהם.

11. לאור טיב העבירות שבפנינו ונסיבותיהן ובפרט נוכח רגישות הר הבית קדושתו ונפיצותו, אני סבור שמתחם העונש ההולם נע במנעד שבין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות ועד ל-12 חודשי מאסר בפועל, כשלצדם מאסר מותנה וקנס.

העונש המתאים - נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

12. בגזירת העונש המתאים לנאשם, רשאי בית המשפט להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ולתת להן משקל, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.

13. בהתאם לכך נתתי דעתי לנסיבות הבאות:

א. **הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו;** הנאשם בגיר צעיר בן 19; על פי התסקיר הוא בעל יכולות וכוחות לנהל אורח חיים תקין ומתפקד, הוא נעדר דפוסי התנהגות עברייניים ומשפחתו תומכת ואינה מעודדת התנהגות עוברת חוק. מנגד, הנאשם אינו בשל, פעל מתוך רצון להשתייך והוא מושפע מאחרים. דווקא נוכח נתונים אלה, משמניחים על כפות המאזניים את האפשרות להותיר את הנאשם תחת ההשפעה הממתנת של בני משפחתו אל מול האפשרות האחרת - לגזור עליו מאסר מאחורי סורג ובריה שמשמעותו הפקרתו להשפעת חברה שולית בבית האסורים, הרי שיש להעדיף את הראשונה על פני השנייה, לטובת הנאשם, החברה והאינטרס הציבורי. לא בכדי המליץ שירות המבחן על הטלת מאסר בעבודות שירות לתקופה קצרה כדי למנוע הדרדרות של הנאשם ופגיעה בחיי השגרה התקינים שלו.

ב. **עברו הפלילי של הנאשם או העדרו;** הנאשם ללא עבר פלילי ומנהל אורח חיים נורמיטיבי.

ג. **נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו;** הנאשם הודה במיוחס לו ועל כן ניתן להניח לטובתו הנחות מקלות שנוהגים להניח ביחס לנאשם שהודה ובכללן: חרטה, צער, הפנמה וקבלה לעתיד. עם זאת בדבריו לשירות המבחן שלל התנהגות אלימה או פרועה מצדו שכוונה לכוחות הביטחון וזאת בסתירה חזיתית להודאתו ולסרטון שתיעד את מעשיו. כך שלא הענקתי משקל גבוה להנחות מקלות אלה.

שיקול הרתעת הרבים

14. העבירות שבהן עסקינן הן נפוצות וחמורות והפכו בשנים האחרונות לחזון נפרץ בעיר ירושלים. המניע העומד בבסיס העבירות הוא אידיאולוגי-דתי והן נעברות בסחף ההמון ובהשפעתו. על בית המשפט בפסיקותיו ליטול חלק מרכזי במיגור התופעה בדרך של הטלת ענישה שיש בה להרתיע את הרבים. לפיכך, מצאתי שיש צורך מוגבר לתת מענה לשיקול זה ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.

לאור כל האמור, סבורני שיש סיכוי של ממש שהחמרה מסוימת בעונשו של הנאשם תביא להרתעת אחרים, ועל כן החלטתי להחמיר החמרת מה בעונשו כדי לקדם שיקול זה.

גזירת העונש המתאים

15. לאחר שנתתי דעתי לכלל הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ובפרט למשמעות הקשה של הטלת מאסר מאחורי סורג ובריה על הנאשם לאור גילו ונתוניו האישיים, ולאחר ששקללתי בין כלל השיקולים גם את הצורך בהרתעת הרבים, הגעתי לכלל מסקנה שיש למקם את הנאשם **בחצי התחתון של מתחם העונש ההולם**, קרי, לגזור עליו עונש מאסר שאת חלקו יישא בעבודות שירות ולצדו מאסר על תנאי וקנס.

סוף דבר

16. לאחר ששקלתי את רכיבי הענישה- סוגם ומידתם ואת השפעתם ההדדית ולאחר שהתחשבתי בתקופה הממושכת שבה היה נתון הנאשם במעצר בית, החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בן שישה חודשים. מתקופה זו ינוכו 45 ימי המעצר כך שהתקופה שתיוותר היא בת ארבעה חודשים ו-15 יום שאותם יישא הנאשם בעבודות שירות.

בהתאם לקביעת הממונה על עבודות שירות בשב"ס, שובץ הנאשם לעבודות שירות במרכז הירושלמי לרכיבה טיפולית בשד' גולדה מאיר בירושלים בימים ובשעות שנקבעו בחוות הדעת. הממונה יוכל לשנות את מקום ההשמה ואת שעות העבודה לפי שיקול דעתו ללא צורך בפנייה לבית המשפט. הנאשם יתייבב לצורך קליטה והצבה ביום 01.04.2019 בשעה 08:00 במשרדי הממונה על עבודות שירות במפקדת מחוז דרום- באר שבע, כפי שנקבע בחוות הדעת.

ב. מאסר בן ארבעה חודשים שאותו לא יישא הנאשם אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים מהיום עבירת אלימות מסוג פשע ויורשע בה בדין בתוך התקופה או לאחריה.

ג. קנס בסך 1,500 ₪ או 8 ימי מאסר תמורתו. הקנס יחולק ל-3 תשלומים שווים ורצופים. התשלום הראשון ישולם ביום 01.03.2019 ויתר התשלומים ישולמו בכל אחד בחודש, בשני החודשים העוקבים. לא ישולם תשלום במועדו, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיד.

מזכירות בית המשפט תמציא העתק מגזר דין לשירות המבחן למבוגרים ולממונה על עבודות שירות בשב"ס.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ג אדר א' תשע"ט, 28 פברואר 2019, במעמד הצדדים.